

I lære som Reporter på

JACOB A. RIIS MUSEUM

ET UNDERVISNINGSFORLØB OM UDVANDRING OG INDVANDRING FOR UDSKOLINGEN

Avisen som massemedie og fotografiets udvikling

Et massemedie er et medie, hvor én afsender kan kommunikere til flere modtagere.

Da bogtrykkerkunsten blev udbredt i løbet af 1500-tallet, kom de trykte massemedier til Danmark. I begyndelsen var det mest bøger og småtryk, men landets første avis menes at være udkommet i år 1634, og de næste århundreder var der kun få aviser. Efter Grundloven, som gav os demokratiet og pressefriheden i år 1849, væltede det frem med aviser. Det faldt også sammen med den teknologiske udvikling, der gjorde det nemmere og billigere at trykke, ligesom befolkningen generelt var blevet bedre til at læse. Samme udvikling ses i mange andre lande.

Aviserne var på Jacob A. Riis' (1849-1914) tid meget anderledes end de aviser, vi kender i dag. Der var dels ofte færre sider, og de fremstår også mere tætpackede med tekst. Det varede nemlig længe, før det blev let og billigt at trykke billeder. I USA udkom f.eks. New York Times første gang i 1851, men der kom ikke billeder på forsiden før 60 år senere (se evt. 1 minuts video med alle NYT's forsider gennem tiden på videokunstneren Josh Begleys Vimeo-side: <https://vimeo.com/204951759>)

Avisen forblev et vigtigt massemedie ind i 1900-tallet, selvom de elektroniske medier nu slog igennem. Radioen blev udbredt mellem de to verdenskrige, TV brød igennem i 1960'erne, og i 1990'erne kom de netbaserede massemedier. Avisen er ikke uddød, men er i høj grad - som så meget andet - rykket over på netop Internettet og de digitale platforme.

Fotografiet

Mennesket har altid ønsket at fastholde og gengive autentiske begivenheder fra livet. Tidligere er det foregået ved illustrationer som indridsninger, maleri og tegning. Med fotografiet blev det pludselig muligt at fastfryse et billede af virkeligheden. Selvom man kender til forsøg med lysfølsomme stoffer allerede fra 1700-tallet, er det ældste kendte fotografi fra 1826. Det tog otte timer at eksponere dette billede.

Igennem 1800-tallet blev der eksperimenteret med en masse forskellige kemikalier og mineraler samt materialer at lagre billederne på. Billederne blev i begyndelsen eksponeret på ret store chromplader, glasplader overtrukket med gelatine med sølvbromid og endelig film, der ikke fyldte og vejede så meget, så det derved blev lettere at fotografere. Fælles for de forskellige

I lære
som Reporter på

JACOB A. RIIS MUSEUM

ET UNDERVISNINGSFORLØB OM UDVANDRING OG INDVANDRING FOR UDSKOLINGEN

teknologier var, at de resulterede i et negativ, der efterfølgende gennem en omstændelig og giftig proces skulle fremkaldes til et positivbillede. Fra slutningen af 1900-tallet blev fotografiet i stigende grad digitalt - og fremkaldelsesprocessen bortfaldt.

Kameraerne var længe store og besværlige. I 1800-tallet var de lavet af mahognitræ og læder, herefter metal og læder, og sidenhen plastik. At fotografere var altså dyrt og besværligt, så længe var det kun professionelle fotografer, der tog billeder.

Fordi fotografiet længe var en kostbar sjældenhed, kom det også til at påvirke motiverne. De allerførste billeder var bygninger og landskaber - de var tålmodige nok til den ofte ti minutter lange eksponeringstid. Da eksponeringstiden faldt til et minuts tid, blev det især portrætbilleder lavet i fotografernes atelierer. Folk, der havde råd, tog nu sit fine tøj på og stillede sig op til forevigelse. Det var altså længe især det fine, det pæne og det kendte, der blev taget billeder af. Da Jacob A. Riis begyndte at fotografere livets skyggesider i New Yorks slum, var det således ikke hverdagskost for datidens mennesker.

SIDE 2/2